

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
Педагогічний факультет
Кафедра дошкільної освіти**

З Б І Р Н И К НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**за матеріалами
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
з нагоди відзначення 190 річниці Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова**

**«ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ: ВІД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО
ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
(ВІТЧИЗНЯНИЙ І СВІТОВИЙ ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ)»**

20 березня 2024 року

Київ 2024

Інноваційні освітні технології в системі неперервної освіти: від дошкільної освіти до освіти дорослих (вітчизняний і світовий досвід упровадження): Збірник наукових праць (за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції 20 березня 2024 року, м. Київ, Україна) / за заг. ред. Т. О. Олефіренка, Г. Г. Цветкової, Л. В. Барановської. Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2024. 632 с.

У збірнику вміщено наукові праці та матеріали, покладені в основу доповідей, повідомлень, аналітичних оглядів вчених, представників наукових шкіл України і зарубіжжя, здобувачів вищої освіти та наукових ступенів, педагогів-практиків та усіх інших зацікавлених у проблематиці, висвітленій під час роботи Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні освітні технології в системі неперервної освіти: від дошкільної освіти до освіти дорослих (вітчизняний і світовий досвід упровадження)» 20 березня 2024 року, присвяченій **190 річниці Українського державного університету імені Михайла Драгоманова**.

Матеріали Збірника можуть бути корисними науково-педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти та наукових ступенів, які здійснюють дослідження в межах відповідних напрямів, педагогам-практикам закладів освіти та усім, хто цікавиться вітчизняним і світовим досвідом та інноваційними освітніми технологіями в системі неперервної освіти: від дошкільної освіти до освіти дорослих.

Редакційна колегія:

Олефіренко Тарас Олексійович, кандидат педагогічних наук, професор, декан Педагогічного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Цветкова Ганна Георгіївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (голова)

Барановська Лілія Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Шулігіна Раїса Андріївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Кузьменко Ірина Анатоліївна, асистент кафедри дошкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Шеленко Галина Володимирівна, асистент кафедри дошкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Матеріали подані в авторській редакції.

Автори статей несуть відповідальність за науковий та літературний зміст, достовірність викладених фактів, цитат, посилань на використані джерела та дотримання принципів академічної доброчесності. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії

© УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024

©Кафедра дошкільної освіти, 2024

© Автори статей, 2024

Байдужий погляд, нехтування скаргами власника тварини, поспішність при дослідженні, розмови з клієнтом на сторонні теми не забезпечують довіру і повагу до лікаря. Адже власник хворої тварини оцінює не тільки професійну підготовку лікаря, а і його моральні якості, культуру спілкування. Вміти слухати і почути - це також лікування [2].

Висновки. Одержані лікарем ветеринарної медицини знання у закладі вищої освіти та його комунікативна підготовка допоможуть підготовленому спеціалісту вдосконалювати рівень своєї компетентності, поліпшити процес взаєморозуміння з колегами, сприяє творчому вирішенню виробничих завдань. Слід відмітити що основна увага коледжів та університетів Сполучених штатів і Канади щодо формування умінь професійного спілкування зосереджена на приватній ветеринарній практиці і спілкуванні майбутніх лікарів ветеринарної медицини з клієнтами, власниками тварин, спілкування у конфліктних ситуаціях та пошук шляхів вирішення конфліктів.

Список використаних джерел:

1. Дроздова І.П. Наукові основи формування українського професійного мовлення студентів нефілологічних факультетів / І.П. Дроздова. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 320 с.
2. Мельник В.О. Ветеринарна деонтологія. / Мельник В.О. – Миколаїв.: МНАУ, 2020. – 56 с.
3. Стукало О.А. Формування професійного спілкування майбутніх ветеринарів. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія». 2014. Вип. 199. Ч. 1. С. 346 – 351.
4. Stukalo E.A. The use of interactive technologies in the training of future veterinarians. Colloquium-journal. 2021. № 7 (94). P. 20 – 23.
Ziemlich R. Veterinary schools focus on preparing graduates earlier, better. April 13, 2018. <https://www.dvm360.com/view/veterinary-schools-focus-preparing-graduates-earlier-better>

УДК 378.091.31:373.2-051 «364»

Поліщук Катерина Миколаївна,
старший викладач кафедри дошкільної освіти,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова,
м.Київ, Україна

**ОСВІТНІЙ ХАБ ЯК ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНА ФОРМА
ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Анотація. В матеріалі описано організаційні основи функціонування Освітнього хабу Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Розкрито особливості його організації для студентів спеціальності «Дошкільна освіта». Висвітлено змістові та методичні аспекти підготовки майбутніх вихователів до професійної діяльності в умовах дії воєнного стану в країні, роботи закладів дошкільної освіти у дистанційному та змішаному форматах.

Ключові слова: дошкільна освіта, практична підготовка студентів, он лайн заняття з дітьми дошкільного віку.

Abstract. The article describes the organizational foundations of the functioning of the Educational Hub of Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University. The peculiarities of its organization for students of the "Preschool Education" specialty are revealed. Content and methodical aspects of preparing future educators for professional activity in the conditions of martial law, work of preschool education institutions in remote and mixed formats are highlighted.

Keywords: preschool education, practical training of students, online classes with preschool children.

Освітній процес у вищому навчальному закладі – це одночасно стала та динамічна система, яка є гнучкою та чутливою до викликів реальності. Загальні організаційні основи функціонування освітнього процесу визначені у статті IX Закону України «Про вищу освіту» та регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу», затвердженого вченою радою закладу вищої освіти відповідно до законодавства. У законі також зазначено, що однією з важливих форм освітнього процесу є практична підготовка, яка здійснюється з урахуванням умов проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії [1].

Відповідно до чинного законодавства в період дії воєнного стану організація освітнього процесу в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова здійснюється у змішаному або дистанційному форматі, залежно від безпекової ситуації в регіоні [5; 6]. Положенням про організацію та проведення практики студентів УДУ імені Михайла Драгоманова передбачено організацію практик в умовах тимчасових обмежень освітнього процесу з використанням засобів дистанційних технологій на підставі внесення відповідних змін до робочих програм в частині визначення завдань практики та їх практичної реалізації [6, с.23].

Якісна практична підготовка студентів здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Дошкільна освіта» у період довготривалих карантинних обмежень та дії воєнного стану в країні практики зазнала суттєвих змін. Так, на початковому етапі дистанційного проходження

практики студенти здійснювали аналіз інформації про впровадження освітніх інновацій у роботі з дітьми представлений на сайтах ЗДО, управлінь освіти, інклюзивно-ресурсних центрів, Інституту спеціальної педагогіки НАПН України, МОН України. Аналізували відео занять, режимних моментів, різних форм корекційно-розвивальної роботи, історій окремих родин, які діляться власним досвідом «входження» в інклюзивне освітнє середовище розташованих на сайтах ЗДО, в соціальних мережах, YouTube тощо [2, с.386].

З початком повномасштабних військових дій на території України освітній процес був тимчасово призупинений і відновився завдяки діяльності Освітніх хабів. Одним з них став Освітній хаб НПУ імені М.П. Драгоманова (нині – Український державний університет імені Михайла Драгоманова), створений на базі педагогічного факультету [2, с.384]. Для студентів та викладачів спеціальності «Дошкільна освіта» це стало можливістю реалізації практичного аспекту підготовки майбутніх вихователів ЗДО до роботи з дітьми дошкільного віку в непередбачуваних умовах.

Досвід організації проходження практики студентами дозволяє визначити організаційні основи функціонування Освітнього хабу для дітей дошкільного віку, з урахуванням вікових особливостей. Зокрема, обов'язковою є присутність батьків на он лайн заняттях з різним ступенем активності; відзначається зміна акцентів діяльності вихователя на такому занятті, зумовлена опосередкованим контактом з дошкільниками через монітор; обмеження можливостей показу способів виконання певних видів завдань, через функціональні особливості пристроїв з яких приєднуються діти; є необхідність залучення окремого організатора усіх он лайн зустрічей, який буде допомагати студенту в разі виникнення технічних труднощів та ін. [3].

Успішна реалізація змісту он лайн заняття у синхронному режимі з дітьми дошкільного віку потребує від студента врахування низки методичних рекомендації щодо його підготовки та проведення. Варто звернути увагу на вимоги до таких занять (змістова насиченість, спрямування на самостійність та розвиток самоорганізації, відповідність нормам перебування дітей перед екраном, важливість конкретного практичного результату для кожного учасника), алгоритм підготовки до них та організаційні особливості реалізації підготовленого змісту он лайн заняття з дітьми дошкільного віку в Освітньому хабі [3]. В умовах сьогодення швидко і якісно підготуватися до проведення он лайн заняття студентам допоможуть офіційні документи та публікації для практичних працівників ЗДО, які визначають режим роботи закладів дошкільної освіти (очний, дистанційний, змішаний) та презентують досвід роботи закладів у різних форматах [4].

Практика студентів – важлива складова процесу підготовки висококваліфікованих фахівців. Вона передбачає набуття студентами реального практичного досвіду, навичок самостійної роботи, необхідних в подальшій професійній діяльності, а також закріплення та збагачення теоретичних знань, отриманих в університеті. В умовах непередбачуваних

обставин, таких, наприклад, як воєнний стан в країні, традиційні підходи до організації педагогічної практики зазнають суттєвих трансформацій. У цьому контексті Освітній хаб може бути ефективною практикою орієнтованою формою підготовки студентів спеціальності «Дошкільна освіта» до професійної діяльності в динамічних реаліях сьогодення, що дозволяє гнучко реагувати на швидкі зміни в форматах освітнього процесу та безпекової ситуації в регіоні.

Список використаних джерел:

1. Закону України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> .
2. Поліщук К.М. Освітній хаб як практико-орієнтована форма підготовки майбутніх вихователів ЗДО до професійної діяльності. Теоретичні і технологічні засади професійної підготовки здобувача вищої освіти до формування соціально успішної особистості у дитинстві : колективна монографія / В. П. Андрущенко та ін. ; за заг. ред. проф. В. П. Андрущенко. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. С.383-403
3. Поліщук К.М. Практико-орієнтована підготовка студентів спеціальності «Дошкільна освіта» до професійної діяльності у умовах Освітнього хабу для дітей дошкільного віку. «Інноваційна педагогіка» № 65 (2). URL: http://innovpedagogy.od.ua/archives/2023/65/part_2/38.pdf
4. Поліщук К. М. Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до професійної діяльності в умовах Освітнього хабу для дітей дошкільного віку. Освітньо-науковий простір: науковий журнал. Вип. 6 (1 – 2024) / Український державний університет імені Михайла Драгоманова [гол. ред. д-р пед. наук, проф. Матвієнко О. В.]. Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. URL: <https://ess.npu.edu.ua/>
5. Положення «Про організацію освітнього процесу в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова (нова редакція)» Протокол засідання Вченої ради УДУ імені Михайла Драгоманова №2 від 26 січня 2023 р. URL: <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>
6. Положення про організацію та проведення практик студентів Українського державного університету імені Михайла Драгоманова / Укладачі: Р. М. Вернидуб, Н. Ю. Верпатова, Г. І. Мухіна. Київ: УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. 45 с. URL: <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-ta-provedennia-praktyk-studentiv-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>